

Beszélgetés Ikonomu Sophiával

Sokszor beszéltünk már a 12 Évfolyamos Kiegészítő Görög Nyelvoktató Iskoláról, de annál kevesebb szó esett viszont arról, hogy a görög származású, óvodás korú gyerekeknek milyen lehetőségei vannak már az iskola előtt is bekapcsolódni a görög nyelv tanulásába, s milyen foglalkozásokon vehetnek részt, ki várja ott őket. Hogy mindezt megtudjuk, az ez ügyben egyik leghitelesebb személlyel, Ikonomu Sophiával, az iskolaelőkészítő foglalkozások tanítójával beszélgettem. Az ő legnagyobb kritikussai az óvodások, akik imádják. Kell-e ennél jobb ajánlólevél?

– Kérlek, mesélj magadról!

– Gyöngyösön születtem, édesapám – aki eredetileg csak tanulni jött Magyarországra – görög, édesanyám magyar. Kétéves voltam, amikor egy esztendőre kimentünk Görögországba, apunak ugyanis be kellett vonulnia katonának. Mi addig a nagyszüleimnél laktunk. Anyukám ott tanult meg görögül, én pedig – amennyire kisgyerekként tudtam –, a nagyszüleimmel és apuval görögül, anyuval viszont magyarul kommunikáltam.

– Hogyan keveredett az életedben a magyar és a görög kultúra?

– A görög rokonaimmal sajnos csak nyáron, évente egyszer találkozom, így családi ünnepeinken ők nincsenek jelen. Igyekszünk megtartani minden magyar és görög ünnepet, a karácsonyfa állítás és az ajándékozás azonban a magyar hagyományok szerint történik. Az újévi vaszlopitát én vezettem be a családba. Mióta az iskolaelőkészítőben tanítok, nemcsak otthonra, hanem a gyerekeknek is sütök egyet. Az övémét inkább édesre készítem.

– Miként fogadják a gyerekek, ha nem ők találják meg a vaszlopitába rejtett érmét?

– Kicsit taktikusnak kell lenni: mielőtt felvágjuk, elmesélem ennek a görög szokásnak a rövid történetét. Elmondom, hogy egyetlen érme van csak benne, s akihez kerül, annak szerencséje lesz az új évben. Ilyenkor megbeszéljük a szerencse szó jelentését is, és előre tisztázzuk, hogy szerencsétlenség azt sem éri majd, akinek nem lesz érme a szeptemberben.

– Miért pont óvodapedagógia?

– Mire befejeztem a gimnáziumot, már tudtam, hogy óvónő szeretnék lenni. Azóta ez az érzés csak erősödött bennem, imádom a kicsikkel foglalkozni. 2011-ben, az akkori intézményvezető, Caruha Vangelio bízott meg az iskolaelőkészítő egyik csoportjának tanításával, aminek rendkívül örültem, de ugyanakkor nagy kihívásnak is éreztem.

– Azok számára, akik nem ismerik, kérlek, mesélj arról, hogyan épül fel az iskolaelőkészítő.

– A budapesti iskolaelőkészítőben (1054 Budapest, Vécsey utca 5.) hetente több alkalommal vannak foglalkozások azoknak a kicsiknek, akik a nappali óvoda után be tudnak jönni a foglalkozásokra. Nagyon fontos, hogy az iskolaelőkészítőbe nemcsak

olyan gyerekek járhatnak, akik már beszélnek görögül. Ezért biztatom mindenkit, hogy függetlenül attól, milyen szinten beszéli a nyelvet, bátran hozza a gyermekét. Mindenkit szeretettel várunk.

– Hogy bírják a kicsik a számukra viszonylag késői időpontot?

– Sajnos ilyenkor a gyerekek már kissé fáradtak, de nem lehet a foglalkozásokat hamarabb kezdeni, mivel egyrészt a nappali óvodában is megvan a délutáni rutin, másrészt a szülők sokszor még ilyenkor is dolgoznak.

– Lehetséges az is, hogy a gyermek heti egy alkalommal vegyen részt a foglalkozáson?

– Persze! A legfontosabb az, hogy heti rendszerességgel járjanak. Minden gyermeket örömmel látunk, akárhányszor tudnak jönni!

– Akik semmiképpen sem tudják bevinni a gyermekeiket, mit tehetnek otthon?

– Mesefilmeket, dalokat tölthetnek le, mesekönyvből olvashatnak fel a gyerekeknek, hiszen ezzel könnyen elérhetik, hogy ne csengjenek már idegenül számukra azok a görög hangok, melyek a magyar nyelvben nem fordulnak elő, illetve hogy megismerkedjenek a görög nyelvvel. Szerintem az is nagyon fontos, hogy a szülők minél több görög rendezvényre, iskolai ünnepekre vigyék el a gyermekeiket.

– Hol juthatnak a szülők görög nyelvű mesékhez, színezőkhöz, hasznos anyagokhoz?

– Van egy könyvtárunk, ahonnan jelenleg helyi használatra lehet hozzájutni könyvekhez. Az iskolai

híreket a <http://glezosz.hu> weboldalon, valamint a 12 Évfolyamos Kiegészítő Görög Nyelvoktató Iskola facebook-oldalán érhetik el.

– *Hogyan zajlanak a foglalkozások?*

– Alapvetően görög nyelven folynak. Az első két hónapban többet beszélek a gyerekekhez magyarul, amit október végére szinte teljesen lecsökkentek. Azoknak a kicsiknek, akik egyáltalán nem tudnak görögül, természetesen többet segítek. A gyerekek a legszükségesebb dolgokat tanulják meg először. Például azt, hogy mit kell mondaniuk, ha szeretnének kimenni a mosdóba, hogyan kell bemutatkozniuk, s elmondaniuk, hány évesek. Ezért is jó a vegyes a csoport, hiszen akik jobban értenek görögül, egyből megteszik, amit kérek, őket pedig követik azok, akik még nem mindent értenek. Fantasztikus, hogy az óvodás korúak mennyire gyorsan tanulnak! Ezért is fontos, hogy minél fiatalabban kezdjenek hozzájuk járni, mert így, amire elsősök lesznek, magasabb szintre jutnak el. A nappali óvodában délelőttönként többórás szabad játékot kell biztosítani a gyerekeknek, nálunk viszont végig le kell kötnöm a figyelmüket valamilyen játékos foglalkozással, hogy ne zökkenjenek ki a görög nyelv használatából.

Annak érdekében, hogy ez kevésbé legyen megerőltető számukra, a két tanóra között uzsonnaszünetet tartunk, ahol mindenki megeheti a magával hozott gyümölcsét, szendvicset. Azzal tudom ösztönözni őket, hogy mindent közösen csinálunk, lehetőséget adok nekik a szereplésre. Azt meséltem például el velük, hogy egy-egy mondóka vagy dalocska miről szól.

Ebben a másfél órában mindig van valamilyen mozgásos játék, akár görög körjáték, akár torna, ami kissé feldobja őket. Utána általában leülünk egy körbe beszélgetni, egymásnak adogatunk egy plüssállatot vagy labdát, és akihez kerül, annak kell mondania például egy őszi gyümölcsöt. Az ünnepköröket a görög hagyományok szerint követjük. A gyerekek születésnapján görög köszöntőt éneklünk és a születésnaposok mindig kapnak egy kis apróságot. Minden alkalommal sort kerítek valamilyen vizuális tevékenységre is. Gyakran zárom a foglalkozásokat versmondással vagy mesével.

– *Az előkészítősök milyen programokban vesznek részt?*

– Igyekszem nem túlságosan leterhelni őket, ugyanis mindent megélnék már a saját, nappali óvodájukban is. Nincs értelme, hogy mi is folyton ugyanazokra az alkalmakra készüljünk, mert akkor nem élveznék a játékos tanulást.

A görög ünnepekre azonban készülünk. Újévkor – ahogy említettem már – vaszlopitát készítek, és a történetéről mesélek a gyerekeknek. Vízkeresztkor készítenek valamit, ami az ünneppel kapcsolatos. Volt már olyan például, hogy mindenki kapott egy ezüst ragadós matricát, amiből keresztet lehetett kivágni, és lerajzolták a papot, amint a kereszt-

et a vízbe hajtja. Farsangkor általában beöltözünk. Húsvétkor elkészítem a húsvéti kalácsot, de ha több időnk lenne, együtt gyúrnám velük a tészta. Biztos nagyon élveznék. Viszek be nekik festett tojásokat is és koccintunk velük. Anyák napjára nem másorral, hanem valami kis kézműves ajándékkal lepjük meg az anyukákat.

Volt már szavalóversenyünk is, amelyre az iskola-előkészítőből mindenki lelkesen jelentkezett. Akadt, aki rövid mondókéval készült, de olyan is, aki mesét mondott vagy verset szavalt. Évzáróra körjátékokkal, közös játékokkal készülünk, így azok a gyerekek is szívesebben feljönnek a színpadra, akik félénkebbek. Nyáron tematikus heteket tartunk.

– *Hogyan lehet kedvet csinálni a gyerekeknek ahhoz, hogy ebben, a számukra kései időpontban is szívesen járjanak az előkészítőbe?*

– Azt tapasztalom, hogy azoknak a gyerekeknek van több kedve görögül megszólalni, akikkel otthon is beszélnek görögül. A gyerekek 20%-a vegyes házasságból született, de 80%-uk harmadik generációs görög, akik főleg a nagyszüleikkel tudnak görögül kommunikálni, de itt is nagy eltérések lehetnek. Erről írtam a szakdolgozatomat is, amelynek címe: *A magyar-görög kétnyelvűség a második diaszpórában Magyarországon*. Harminckilenc fővel készítettem kutatást a diaszpóra különböző nemzedékei közül, és ez is arra a következtetésre vezetett, hogy aki csak annyit tesz, hogy görögül mesél, annak a gyermeke már nagyobb kedvvel jön az előkészítőbe. Én azzal tudom erősíteni ezt a kedvet, hogy mindent közösen csinálunk: táncolunk, énekelünk. Mivel nagyon érdeklik őket az ünnepek és nagyon nyitottak a szokásokra, az azokhoz tartozó szavakat könnyebben megtanulják. A nagyobbakat már a betűk is kezdik érdekelni, s akkor már lehet velük betűfelismerő játékokat játszani. Vannak olyan gyerekek, akiket nagyon nehéz bevonni, de alapvetően érdeklődők, így hozzájuk is meg lehet találni az utat.

– *Ha szabad kezet kapnál, mindenfajta megkötés nélkül, hogyan alakítanád ki Magyarországon a görög nemzetiségi óvoda intézményét?*

– Mindennek a motorja, ha minél kisebb korban kezdenek el a gyerekek nyelvet tanulni. A hozzám járók közül mindenkinek van görög kapcsolódása, de biztos volna érdeklődő ezen a körön kívül is. A gyerekeket nem választanám szét. Olyan óvodát képelnék el, ahol egy magyarul és egy görögül beszélő óvónő naponta váltja egymást, mindkét nyelven folynának a foglalkozások. A görög ünnepkörök szerint tanulnának tőlük minden nap, csak váltogatott nyelven. Így lehetne lebontani a gyerekekben azt a gátat, hogy nem értik, mi történik körülöttük.

– *Köszönöm a beszélgetést!*

Dr. Miliász Nikolett
Kalimera Eger! blog